

РЕШЕНИЕ

№ 4859

гр. София, 12.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 15.07.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **3791** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по жалба на М. А. М., [дата на раждане], гражданин на С., срещу решение № 4598/20.03.2024г. на председателя на ДАБ.

В жалбата се излагат оплаквания че по преписката има достатъчно данни и основания лицето да получи хуманитарен статут от Република България, позовава се на положението в страната на произход С. и конкретно родния [населено място] ез-Зор, където са налице ожесточени боеве между силите на Б. А. и кюрдските сили, вследствие на въоръжените сблъсъци и конфликти между различни военизирани групи в страната, животът на сирийските цивилни е ежедневно застрашен и в тази връзка счита, че са налице основателни опасения за живота и сигурността на жалбоподателя дете в случай, че то бъде върнато в страната на произход, поради което са налице и предпоставките по смисъла на закона за предоставяне на международна закрила на основание член 9 ал.1., т.1 от ЗУБ. Искането е да се отмени обжалваното решение със законните последици Към жалбата се прилага информация от интернет медии за ситуацията в С., както и от Анкетна комисия на ООН, датиращи от месец Март 2024.

Жалбоподателят не се явява в съдебно заседание, вместо него адвокат Г. изразява становище съдът да уважи жалбата и да постанови решение, с което да отмени процесното решение по съображения в жалбата. В решението не е обсъден интереса на детето, какво ще бъде в най-добър негов интерес и дали отказът е в най-добрия интерес на детето. Позовава се на представените доказателства по делото за

ситуацията в С., която не се е променила и би била риск за живота на детето, ако се върне в страната си. Основанието, че детето не се намира в сигурната зона на ДАБ не е основание според адвокат Г. за отказ от предоставяне на хуманитарен и бежански статут.

Ответникът председателят на ДАБ чрез юрисконсулт Х. изразява становище съдът да остави без уважение жалбата и постанови решение, с което да потвърди процесното решение. В материалите по преписката е установено, че жалбата е подадена на 06.11.23г., проведено е интервю на 28.11.2023г. с жалбоподателя и той заявява категорично да се отложи интервюто, защото иска да говори с чичо си от Турция, дали би искал да поеме отговорност за него в Германия. Предоставена му е пълна информация. Установено е, че жалбоподателят не се е възползвал от това. Видно от докладната записка от 11.1.2024г. жалбоподателят е в неизвестност от 9-ти януари. Предвид цялата фактическа обстановка ДАБ счита, че предвид действията на жалбоподателя, не са налице предпоставките по чл. 8 ЗУБ, нито по чл. 9 ЗУБ. Моли съдът да остави жалбата без уважение и да се потвърди решението.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител и не взема становище.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят по негови данни е непридружен непълнолетен от С., който първоначално, поради влизане и пребиваване в Република България не по конституционния ред, е с наложена мярка връщане до страна на произход С. и временно настанен в СДВНЧ Любимец като предвид подадени молби за закрила е освободен от центъра за принудително настаняване и предаден на ДАБ. Молбата му за международна закрила е подадена и регистрирана на 06.11.2023г. в РПЦ –С. при ДАБ. Съставен е регистрационен лист с данни за молителя М. А. М., [дата на раждане] в [населено място] ез-Зор, С., по етническа принадлежност – арабин, с религия – сунит, с начално образование, по професия – земеделец, неженен, владеещ арабски език, без документи за самоличност. Срещу подпис лицето е било своевременно запознато с правата си в производството за предоставяне на международна закрила, както и с организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут. Съставена е Евродак дактилоскопна карта.

М. А. М. като непридружен непълнолетен е настанен в РПЦ-С., откъдето уведомяват, че от 09.01.2024г. е в неизвестност.

Преди това, на 28.11.2024 г. с него е насрочено интервю, на което същият е поискал да се отложи интервюто за няколко дни, тъй като имал чичо в Германия и искал да го пита дали ще го приеме да се събере с него, както и да говори с братовчедите си в Х., дали са съгласни да има интервю. На интервюто му е обяснено какви документи му трябват, ако иска събиране по Д. регламент. Молителят е бил представляван на интервюто от адвокат Г., назначена в производството пред ДАБ, като негов представител по реда на правната помощ. В изпълнение на Закона за закрила на детето е уведомена съответната дирекция социално подпомагане.

Съгласно докладна записка на РПЦ-С. чужденецът е напуснал общежитието и от 09.01.2025 г. е в неизвестност

С обжалваното решение като са описани фактическите обстоятелства, изявлението на чужденеца по време на интервюто и докладната записка за напускане на центъра, Председателят на ДАБ е приел, че в случая не става дума за лице, нуждаещо се от международна закрила, а за лице търсещо по добър живот в страна от

3. Европа, отбелязано е, че случаят следва да се разгледа и като проява на незаинтересованост и бездействие от страна на търсещия международна закрила, като с преместването си на друг неизвестен адрес кандидата отказва да съдейства на длъжностните лица от ДАБ при МС за изясняване на обстоятелствата, свързани с неговата молба. Прието е, че на чужденеца не следва да се предостави международна закрила, тъй като той самият с конклюдентните си действия се е отказал от това право като е напуснал самоволно РПЦ-С. преди производството му за международна закрила да е приключило. Оттук е изведено, че причината, поради която кандидатът е напуснал С., е желанието му да стигне до страна от 3. Европа, а не поради опасност за живота и сигурността му. Поради тези съображения за жалбоподателя не са налице предпоставките, изложени в член 8 и член 9 от ЗУБ и молбата за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут е отхвърлена.

Към административната преписка не е приложена справка, изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно обстановката в С., актуална към решението. Такава е представена по делото – от 01.07.2024г.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението на ДАБ е връчено на представителя на жалбоподателя (адв.Г.) на 29.03.2024г., жалбата е подадена до съда на 10.04.2024г., тоест в 14-дневния срок по чл.149, ал.1 от АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от оспорване на административния акт, поради което съдът дължи произнасяне по същество.

Съдът намира, че разгледана по същество, жалбата се явява частично основателна.

Решението е постановено от компетентен административен орган–председателя на ДАБ при МС, съгласно чл.48, ал.1, т.1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено на разбираем за него език за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Предвид, че е непълнолетен в производството му е бил назначен представител по реда на правната помощ. Преди провеждането на интервюто е дал съгласието си, заявил е, че няма пречки за провеждането му, по време на интервюто му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Същият обаче не е изложил никакви конкретни обстоятелства по молбата, нито за преследване, нито за притеснения във връзка със ситуацията в страната на произход. На практика не е изложил никаква бежанска история, а единствено е поискал отлагане на интервюто за проучване възможността за прехвърлянето му при чичо му Германия, след което е напуснал бежанския център и е в невестност.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон в частта, в която е отказано предоставяне на статут на бежанец. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религии, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не

може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че лицето не излага каквито и да е причини, които да представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и затова молбата за предоставяне на такъв е неоснователна. При липсата на бежанска история липсва дори индиция за преследване с каквото се свързва бежанския статут. Решението в частта, в която председателят на ДАБ- МС е отказал на основание чл.75, ал.1, т.2 от ЗУБ да предостави на М. А. М. статут на бежанец е законосъобразно и обжалването в тази част следва да бъде отхвърлено.

Съдът намира за правилна и преценката на административния орган относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ. Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

В разглеждания случай жалбоподателят не сочи да е напуснал страната поради опасност да бъде осъден на смъртно наказание или екзекуция или пък да бъде подложен на изтезание или нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

Третото обстоятелство, което обосновава извод за предоставяне на хуманитарен статут е това по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ - наличие на тежки заплахи срещу живота и личността на чужденеца като цивилно лице поради безогледно насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. При преценката за наличието на тези основания, следва да се съобрази задължителното тълкуване на чл. 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО, дадено в Решение от 17 февруари 2009 г. по дело № C-465/07 /Meki Elgafaji and Noor Elgafaji vs Straatssecretaris van Justitie /на разширен състав на Съда на Европейските Общности, по отправено от холандска страна преюдициално запитване за приложението на чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета (приложимо и по отношение на действащата вече Директива 95/2011). В него е посочено, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи. Конкретизирано е, че съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Също така, имайки предвид мотивите на решението по дело № C-465/07, въпреки че не е необходимо кандидатът да е персонално застрашен, за да се ползва от защита по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, то в колкото по-голяма степен кандидатът е в състояние да докаже, че е конкретно засегнат, поради фактори свързани със специфичните му лични

обстоятелства, толкова по-ниска степен на насилие е необходимо да бъде установена, за да му бъде предоставена субсидиарна закрила и съответно - колкото по-малко той е в състояние да покаже, че лично би бил обект на насилие, толкова по-голяма степен на насилие следва да бъде установена.

Сигурността на държавата по произход търпи непрекъснато развитие и промяна, като всеки решаващ орган или съд следва да отчита ситуацията такава, каквато е към момента на решаване на спора пред него. В този смисъл и доказателствата за действителното положение, от които да се направи извод за сигурността за живота на търсещия убежище, следва да са актуални.

В конкретния случай, за да отхвърли молбата за закрила и на основание по чл.9, ал.1, т.3 и ал.3 от ЗУБ, решаващият орган изобщо не е събрал информация за страната на произход на молителя, макар да е решил да се произнесе по същество по молбата, въпреки отсъствието му. При този подход е следвало да събере служебно съответната справка за Сирийската арабска република на директора на Дирекция "Международна дейност" на ДАБ – МС и да направи изводи за наличие или липса на реална заплаха за живота и здравето при завръщане на кандидата. .

Освен това, в случая след постановяване на обжалваното решение на 20.03.2024г. в страната на произход на жалбоподателя Сирийската арабска република е настъпила съществена промяна в обществено-политическата обстановка. Представената по делото справка е от 01.07.2024г. Общозвестен факт е, че след приключване на устните състезания по делото, на 27 ноември 2024г. различни бунтовнически групи от С. С. под ръководството на ислямската група “Х. Т. ал. Ш.” (Hayat Tahrir al-Sham, HTS), заедно с подкрепяни от Турция милиции, започват настъпление към региони под правителствен контрол и успяват да превземат големи територии. На 8 декември 2024г. водените от HTS бунтовници обявяват, че са влезли в [населено място] и са освободили задържаните в най-известния затвор в страната “С.”. Б. А. се е оттеглил, отлетял е за Русия, където е получил убежище, а лидерът на HTS А. М. ал Г. е пристигнал в Д.. На 09 декември 2024г. бунтовниците заявяват, че техните сили са близо до установяване на пълен контрол над Д.. Междувременно конфликтът продължава в други части на С. и HTS и техните съюзници съобщават, че техни сили напредват в западната провинция Д. ал Зор. Подкрепяните от Турция, бунтовнически фракции, сражаващи се под флага на Сирийската национална армия (SNA), също напредват северозападно от А. към територия, държана от ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF). И. потвърждава, че атакува предполагаеми правителствени обекти за химическо оръжие и ракети в С.. И. също така запазва военно присъствие в доскоро демилитаризираната зона на Г. възвишение. Бивши лоялни на А. изглежда все още контролират средиземноморското крайбрежие и планините в западната част на страната. На 8 декември 2024г. турската армия е атакувала позиции на SDF в М.. Според ООН към 5 декември 2024г. между 60000 и 80000 души в С. С. са избягали от продължаващите боеве между SDF и SNA. САЩ обявяват, че на 08 декември 2024г. са атакували десетки позиции на “Ислямска държава” (ИД) в централна С. и поразените цели са 75. Според доклад от 08 декември 2024г. израелската армия е навлязла на сирийска територия отвъд анексираните Г. възвишения за пръв път след войната през октомври 1973г., а израелските военновъздушни сили атакуват няколко военни съоръжения в С., съдържащи запаси от стратегически оръжия, елементи от руските системи за противовъздушна отбрана, арсенал от балистични ракети земя-земя. И. признава, че израелските войски заемат

някои позиции отвъд буферната зона, въпреки че отрича настъпление към Д..

Следователно, освен, че липсва справка и извод на административния орган за ситуацията в С., събраната пред съда информация за страната на произход на жалбоподателя не отразява настъпилата промяна на обстановката в С. след падането на режима на Б. А..

По изложените съображения решението на председателя на ДАБ по отношение отказа за предоставяне на хуманитарен статут на основание чл.9, ал.1, т.3 и ал.3 от ЗУБ е постановено при неизяснена фактическа обстановка относно актуалното положение в С., а още по-малко – относно конкретната област и населено място, от което идва чужденецът - Д. ез-Зор.

Както е посочил и ВАС в Решение № 441 от 16.01.2025г. по адм.д. № 7597/2024г. на ВАС, предвид специфичните обществени отношения, регулирани от Закона за убежището и бежанците и предвид това, че предоставянето на хуманитарен статут на чужденец по чл. 9 от ЗУБ е в пряка зависимост от политическата ситуация в държавата по произход, която често е динамична и бързо променяща се, при преценка законосъобразността на отказа да се предостави такъв статут съдът следва да вземе предвид всички данни за положението в чуждата държава, включително и новите факти и обстоятелства, настъпили в хода на съдебното производство по обжалване на административния акт. С оглед специалната разпоредба на чл. 9, ал. 3 от ЗУБ наличието или липсата на реална опасност от тежки посегателства за чужденеца следва да бъде преценявана и на база събития, настъпили след като същият е напуснал държавата си по произход - т.е. и към момента на евентуалното му бъдещо връщане в С..

Ето защо съдът намира, че с оглед установената актуална обстановка в С., преценката на административния орган е необоснована, тъй като не кореспондира с каквито и да било данни за наличието или липсата на реална опасност от тежки посегателства за чужденеца и към момента на евентуалното му бъдещо връщане в С.. Освен, че не е преценена към момента на решението обстановката в страната на произход на кандидата за хуманитарен статут е претърпяла съществена промяна, която следва да бъде обсъдена и съобразена при вземане на решение. В тази му част решението се явява немотивирано и като незаконосъобразно следва да бъде отменено, с връщане на преписката за ново произнасяне от административния орган при съобразяване на обстоятелства относно тази закрила - чл. 9, ал.1, т.3 и ал.3 от ЗУБ.

В мотивите на решението административният орган следва да мотивира и приложението на принципа “забрана за връщане“ (non-refoulment). В чл.4, ал.3 от ЗУБ е предвидено, че чужденец, влязъл в Република България, за да поиска закрила, или който е получил закрила, не може да бъде връщан на територията на държава, в която са застрашени неговият живот или свобода по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или той е изложен на опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. В позицията на ВКБООН относно връщането в Сирийската арабска република от 16 декември 2024г, публикувана на сайта му, с която Република България чрез официалните си органи следва да се съобрази, към

настоящия момент С. продължава да бъде засегната от: нападения и насилие в части на страната; широкомащабно вътрешно разселване; замърсяване на голяма част от страната с остатъци от военни експлозиви; разрушена икономика и широкомащабна хуманитарна криза. Правото на собственост е силно засегнато от широко разпространени набези над домове, земя и собственост през последното десетилетие. На този фон ВКБООН продължава да призовава държавите да не връщат принудително сирийци в която и да е част на С. и да ги призовава да позволят на цивилните лица, бягащи от С. достъп до тяхната територия, да им гарантира правото да търсят убежище и да осигурят спазването на принципа на "забрана за връщане" по всяко време. В заключение ВКБООН не счита, че условията за прекратяване на международната защита на сирийците към настоящия момент са изпълнени.

По изложените съображения Решение № 4598/20.03.2024г на председателя на ДАБ – МС следва да бъде отменено в съответната част и преписката да бъде върната на административния орган, който при разглеждането на молбата за закрила следва да се съобрази настъпилата промяна в обстановката в Сирийската арабска република и да се изследва възможността за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал.1, т. 3 и ал.3 от ЗУБ. Следва да се анализира последно актуална към момента на разглеждане на молбата (при връщането с настоящото решение) информация относно обстановката в държавата по произход на молителя и да се съобрази постановеното от Съда на Европейския Съюз (голям състав) решение от 17 февруари 2009 година по дело C-465/07 (М. Е., N. Е. срещу S. van J.), по тълкуването и прилагането на член 15, буква в) от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година. Следва да се прецени от органа "степената на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие и дали същата достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи."

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, 6 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 4598/20.03.2024г.на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет в частта, в която е отказано предоставянето на хуманитарен статут на М. А. М., [дата на раждане] , гражданин на С., в хипотезата на чл.9, ал.1, т.3 и ал.3 от ЗУБ.

ИЗПРАЩА делото като преписка в тази част на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за произнасяне съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. А. М., [дата на раждане] , гражданин на С., срещу решение № 4598/20.03.2024г. на председателя на ДАБ в останалата част, в която е отказано да му се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на останалите основания извън чл.9, ал.1, т.3 и ал.3 от ЗУБ .

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБ в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: